

TEEMA

Neuloosi leviää

Intohimona
jättikasvisten
kasvatus

Näin vähennät
lämpöhävikkiä
– 5 vinkkiä

Woima
Corporation
ratkoo maailman
jäteongelmaa

@AURIKATARIINA

"Hyväntekeväisyys onnistuu yksinkin"

LINUS LINDHOLM

Mistä on energia- alan tulevaisuuden osaajat tehty?

INNOSTUKSESTA, uteliaisuudesta, oppimisen halusta, positiivisesta can do -asenteesta – ja tietysti rakkaudesta lajiin ❤️.

Näillä sanoilla voisin tiivistää vastauksen otsikon kysymykseen Vaasan Sähkön kesäharjoittelijoille tehdyn kyselyn perusteella. Kyselyssä he saivat kertoa kesän opit ja tunnelmat sekä antaa arvokasta palautetta toiminnan kehittämiseen. Oli hienoa lukea, että he olivat kehittyneet ja oppineet uusia asioita kesän aikana, ja olimme organisaationa tarjonneet heille mahdollisuuden kurkistaa energiayhtiön toimintaan. Erityisesti mieltäni lämmitti kommentti ”Töihin on kiva tulla!”.

Olemme otsikoista tottuneet lukemaan osaajapulasta, joka nähdään useimpien kyselyiden mukaan suurimpana esteenä yritysten kasvulle. En silti ole huolissani. Me työnantajat olemme paljon vartijana tulevaisuuden osaajia luotsatessa. Mahdollisuudet tutustua toimialaan eri tehtävien kautta jo opiskeluvaiheessa ovat tärkeä ankkuri. Tästä hienona esimerkkinä Vaasan seudun Energy Academy, joka tuo alueen korkeakoulut, opiskelijat ja yritykset yhteen, ja pyrkii siten luomaan ja avaamaan uramahdollisuuksia alueen yrityksissä jo opiskeluiden aikana. Mentorointiohjelma on yksi Energy Academyn tapa toteuttaa yhteistyötä. Ohjelma on upea mahdollisuus opiskelijoille saada eväitä oman tulevaisuuden suunnitteluun, ja se tuo myös yrityksille tilaisuuden saada uusia näkökulmia tekemiseen.

On hienoa olla mukana rakentamassa tulevaa yhdessä osaavien ja energisten vaasansähköläisten kanssa. Arvostus ja tunnelma, jota työyhteisömme välittää, on se liima, joka pitää myös haastavina aikoina. Uskon, että nämä asiat näkyvät ja välittyvät myös uusille tulokkaille – tuleville energia-alan osaajille.

Tunnelmallista ja turvallista syksyä!

Sanna Rantala

henkilöstöjohtaja, Vaasan Sähkö

Ps. Vaasan Sähkön kesätyöhaku aukeaa tammikuussa 😊.

Sisällys

Korona-aikana neulomisvillitys on lähtenyt iloisella tavalla lapasesta. Kutimia kikutellaan valtavalla innolla niin Suomessa kuin maailmalla. Tämän numeron teemajutussa selvitetään, mistä neuloosissa on oikein kysymys.

3 TULEVAISUUDESSA

Kajaanin supertietokone auttaa tiedemaailmaa

4 TEEMA

Neuloosin pauloissa

12 PUHEENAIHE

Hyväntekeväisyys onnistuu yksinkin

14 FIKSUMPI KOTI

Vähemmän lämpöä harakoille

16 INTOHIMO

Maija Karvinen: ”Kasvaessaan kurpitsa alkaa jutella”

20 AJANKOHTAISTA

Mm. myrskytuhojen vähentäminen, tunti-netotus ja terassilämmittimen huolto

24 VAASALAISTA OSAAMISTA

Ratkaisu maailman jäteongelmaan

26 RISTIKKO

27 RESEPTI

Vastaisu kaamokselle

VAASAN SÄHKÖ -KONSERNIN ASIAKASLEHTI

Seuraava Nette ilmestyy 2/2022

Postiosoite: PL 26, 65101 Vaasa

Käyntiosoite: Kirkkopuistikko 0, 65100 Vaasa

Puhelinvaihe: 06 324 5111

Asiakaspalvelu: 06 324 5750, asiakaspalvelu@vaasansahko.fi

Vikailmoitukset: 06 324 5700 (24 h, puhelut nauhoitetaan)

Internet: www.vaasansahko.fi

ISSN: 1458-7297 (painettu), ISSN: 2737-1174 (verkkojulkaisu)

Toteutus: Aller Ideas

Päätöimittaja: Mikaela Jussila,

nette@vaasansahko.fi

Toimituskunta: Johan Eriksson,

Marko Hakamäki, Mikaela Jussila,

Mirja Kohtamäki, Tiina Lillbacka

Painopaikka: UPC Print

Kansikuva: Annina Mannila

4041 0948

Painotuote

**Suomen
vaasalaisinta
sähköä**

Teksti **ELINA VIRONEN**
Kuva **JUHA TORVINEN, CSC**

Kajaanin supertietokone auttaa tiedemaailmaa

MITEN ILMASTONMUUTOS etenee? Miten uusi lääkeaine tehoaa syöpäsoluihin? Muun muassa tällaisia kysymyksiä pystytään ratkomaan entistä nopeammin ja tarkemmin supertietokoneiden avulla.

Ensi vuonna Kajaanissa, Tieteen tietotekniikan keskuksen CSC:n data-keskuksessa, aloittaa toimintansa yksi maailman tehokkaimmista supertietokoneista, LUMI. Sen laskentateho vastaa noin 1,5 miljoonaa kannettavaa tietokonetta. Se on paitsi tehokas myös tyylikäs: tenniskentän kokoinen koneen kuori on suunniteltu lumikinoksen näköiseksi.

LUMI on osa yhteiseurooppalaista projektia, jossa Eurooppaan rakennetaan kolme huipputehokasta tietokonetta. Tarkoitus on parantaa Euroopan kilpailukykyä.

”Jos LUMI olisi jo toiminnassa, meillä olisi Euroopassa maailman toiseksi

tehokkain supertietokone heti Japanin jälkeen”, CSC:n ohjelmapäällikkö **Eeva Polvi** kertoo.

Hankkeessa ovat mukana Pohjoismaat, Belgia, Puola, Sveitsi, Tšekki ja Viro. Eurooppalaiset tutkijat voivat hakea laskenta-aikaa LUMI:ltä maksutta. Mukana oleville maille on lisäksi tarjolla maakohtaista laskenta-aikaa suhteessa tehtyihin investointeihin. Hakuprosessista ilmoitetaan myöhemmin CSC:n nettisivuilla. Laskentakapasiteetista viidennes on tarkoitettu varata elinkeinoelämän käyttöön.

LUMI:sta on hyötyä laajalle kirjolle tieteenaloja, sillä lähes kaikki tiede käsittelee dataa ja tarvitsee laskentatehoa.

”Sen avulla voidaan mallintaa monimutkaisia asioita, joissa on paljon muutujia, jotka vaikuttavat toisiinsa dominoefektinä. Teemana voi olla esimerkiksi

ilmastonmuutos tai aivotutkimus.”

Supertietokoneet auttavat esimerkiksi automaattisen puheentunnistuksen kehittämisessä. Eräs kotimainen menestystarina on Speechly, joka kehittää työkaluja puheentunnistusohjelmia tekeville yrityksille. Se osallistui CSC:n jo olemassa olevan supertietokoneen pilottihankkeeseen, ja lisälaskentatehon ansiosta Speechly ylsi teknologijätti Googlen puheentunnistusohjelmiston tarkkuuteen.

LUMI:n elinkaareksi odotetaan noin viittä vuotta. Sen jälkeen se on jo liian hidas supertietokoneeksi.

”Suomen ensimmäinen supertietokone otettiin käyttöön viisikymmentä vuotta sitten. Tämän päivän kannettavat tietokoneet ovat sitä jo hurjasti tehokkaampia. Vaikea siis kuvitella, kuinka tehokkaita supertietokoneet ovat 2070-luvulla.”

Neuloosin pauloissa

Pandemia-aika sai jo kytemässä olleen villityksen räjähtämään täyteen liekkiinsä. Nyt neulotaan! Käsitöitä syntyy tulvimalla, lankakaupat kukoistavat, neulelehdet ja -kirjat viedään käsistä, miehetkin intoilevat, some täyttyy inspiraatiosta, ohjeista ja kannustuksesta. Mistä riemastuttavassa globaalissa neuloosissa oikein on kyse?

Teksti SIRKKU SAARIAHO
Kuvat KIRSI-MARJA SAVOLA

Riikka Haavisto sai traumoja
neulomisesta kouluaikoina, mutta
pari vuotta sitten hän päätti
antaa inhokkipuuhalleen uuden
mahdollisuuden. Ja niinhän siinä
sitten kävi, että neuloosi iski.
Nyt tuntuu, että aika ei mitenkään
riitä kaikkiin ihaniin malleihin,
jotka haluaisi neulaa.

Voi ei! Toinen lapanen oli melkein oikean kokoinen, mutta toinen – kymmenen kertaa suurempi.

”Samoilla puikoilla neuloin molemmat, mutta toisesta tuli kamalan iso. Se oli traumaattinen hetki kuudesluokkalaiselle. Kuviotkin kiristivät”, muistelee kirkkonummelainen **Riikka Haavisto** kouluai-kaista käsityötään.

Se oli myös hetki, jolloin Haavisto alkoi inhota käsitöiden tekemistä. Joukkuevoimistelu ja baletti olivat hänen juttunsa, eivät kädentaidot.

”Oli turhauttavaa, kun treenien jälkeen piti neulaa läksynä lapasta tietty kerrosmäärä. Neulominen oli hidasta, en halunnut tehdä sitä. En tiedä, olinko niin huono kuin kuvittelin, mutta niin sen koin.”

Haavistoa ehkä vähän ärsyttikin, kun vanhempi pikkusisko oli taitava käsistään. Onneksi nuoremmalla pikkusiskolla oli samanlainen asenne käsitöihin kuin hänellä.

”Jälkeenpäin mietin, miksi sain hyvät numerot käsitöistä. Mielestäni en olisi ansainnut niitä.”

Heikot signaalit herättelivät

Haaviston tarina on tuttu monelle. Kouluaikoina alkanut käsitöihin tuskastuminen ja osaamattomuuden tunne jatkuvat pitkälle aikuisuuteen. Kynnys aloittaa käsityöt nousee korkeaksi.

”Jostakin syystä olin saanut neulovalta pikkusiskoltani kassin, jossa oli puikkoja ja lankoja. Ajattelin, että voisin yrittää neuloa jotakin. Aloitin kaulaliinan, mutta ei siitä tullut mitään.”

Kassi joutui kaapin perälle. Neulominen jäi silti vaivaamaan mieltä.

Ensimmäinen heikko signaali tuli läheltä. Pari vuotta sitten paljastui, että Ruotsissa asuva nuorempi pikkusisko oli oppinut neulomaan.

”Hän osasi neuloa pitsisukkia. Hämmennyin.”

Signaaleja tuli lisää. Haavisto luki miehestä, joka ei ollut aiemmin neulonut mitään, mutta neuloi sitten islantilaisen villapaidan. Eikä se jäänyt siihen – mies neuloi kymmenen villapaitaa lisää. Se tuntui uskomattomalta.

Siskon antama neulontakassi oli seurannut sitkeästi Haavistoa jokaiseen asuntoon ja kotiin. Hyvä niin, sillä sen aika oli tullut.

”Mietin, että voisinko minäkin, kun siskokin. Kaivoin villahuivin esiin ja rupesin neulomaan. Sain sen yllättävän äkkiä loppuun. Kun lankaa jäi, päätin tehdä sukat. Ne olivat perussukat mutta hoksasin, että osaan lukea malleja.”

Kaulaliinan neulomiseen meni 12 vuotta, villasukkien viisi päivää.

Kun neulomisen esteet rymisivät alas, aukesivat neulemaailman portit.

”Totesin, että tämä on kivaa! Ostin heti ihanan langan, josta halusin itselleni pitsisukat. Löysin mallin ja tein nekin äkkiä valmiiksi.”

Nälkä kasvoi neuloessa. Kuinka paljon maailmassa onkaan sukkamalleja? Loputtomasti.

”Innostuin hirveästi. Löysin kierrätyskeskuksesta vanhoja Novita-lehtiä, joissa oli hyviä malleja. Tein tytölle mekon. Koko ajan tulee malleja, joita haluan tehdä. Tuntuu, että aika loppuu enkä ehdi kaikkea.”

Kotona Haavistolla on kudin käden ulottuvilla kaikkialla.

”Minä kyllästyn. En jaksa tehdä vain yhtä työtä kerrallaan, siksi niitä pitää olla useampia.”

Sukat miehelle, sohvan vieressä korissa. Sukat itselle, nojatuolin vieressä korissa. Puuvillatoppi käsilaukussa aina mukana. Paita keinutuolin vieressä korissa.

”Toissä on hätävarana puhdistusliinatyö.”

Neulominen irrottaa työasioista

Kasvatustieteilijänä Riikka Haavisto on miettinyt, miksi neulominen oli niin ikävää koulussa, mutta nyt niin tärkeää.

”Uskon, että nuorempana ongelmani oli se, etten kestänyt sitä, että työni jälki ei ollut niin hienoa kuin olisin halunnut. Olen oppinut, että kaikkea ei tarvitse osata eikä kaikessa tarvitse olla hyvä. Käsitöihin tulee aina virheitä, ja hyväksyn sen nyt. Ei maailma siihen kaadu.”

Neulominen auttaa palautumaan. Haavisto on erityisluokanopettaja, ja toisinaan työpäivät ovat raskaita.

”Jos neulon vaikeaa kuviota, jossa pitää laskea silmukoita ja kerroksia, työstä on pakko päästää irti.”

Sosiaalinen media on edistänyt neuloo- sin leviämistä. Neuleryhmissä on kymmeniä tuhansia jäseniä. Facebookissa ja Instagramissa jaetaan kuvia töistä, kysellään ideoita ja annetaan neuvoja. Yhteisö tukee, auttaa, kannustaa ja peukuttaa.

”Tykkään tykätä ihmisten jutuista. Seuraan mielelläni ryhmiä, mutta en julkaise omia töitani. Meillä on siskojen ja äidin kanssa oma WhatsApp-ryhmä. Sinne laitan paljon kuvia.”

Yksi hittineule Haavistolla on vielä tekemättä. Sekin on tulossa, islantilainen villapaita, kunhan hän saa päätettyä kuviot ja värit.

”Loppujen lopuksi matka koulukäsitöiden vihaajasta ihmiseksi, jolla on jokaisessa mahdollisessa paikassa keskeneräinen neuletyö, oli yllättävän lyhyt.” ■

Riikka Haaviston neulontavillitykseen kuuluu se, että samanaikaisesti on tekeillä monta erilaista neuletyötä. Eniten keskittymistä vaativat mallit sopivat hetkiin, jolloin hän haluaa saada ajatukset täysin irti esimerkiksi työasioista.

4 näkö- kulmaa neuloosiin

1 Vaaraton tartunta

Onko sinulla kotona useita keskeneräisiä neuletöitä ja ainakin yksi mytättyinä kaapin perukoille? Onko sinun pakko käydä kaupan lankaosastolla ihan varmuuden vuoksi? Tartutko verkkokaupan lankatarjoukseen, koska se tuntuu ainutlaatuiselta tilaisuudelta? Kyllä, kyse on neuloosista.

”Psykologin näkökulmasta neuloosi on käsite tai leikkimielinen diagnoosi sille, että kädet etsiytyvät käsityön pariin aina, kun niillä ei ole parempaa tekemistä. Välillä myös silloin kun niillä olisi”, sanoo ilmiön henkilökohtaisestikin tunteva psykologi **Katja Vähäkangas** Suomen Psykologiliitosta.

Vähäkangas jatkaa, että että diagnoosi ei ole haitallinen. Jos hamstraa lankaa enemmän kuin olisi tarpeen, korkeintaan lompakko voi kärsiä.

Neuloosissa kuten muissakin harrastuksissa välttämättömyys on muuttunut vapaaehtoisuudeksi. Kun enää ei ole pakko neuloa saapassukkia, nautiskellaan pitsisukan neulomisesta. Pienyrittäjältä hankittu herkkulanka on luksusta, ja neuloja tuntee panostavansa hyvinvointiinsa.

2 Lohtua vaikeina aikoina

Neulebuumin käynnisti Novitan toimitusjohtaja **Daniela Yrjö-Koskisen** mukaan vuonna 2008 alkanut finanssikriisi. Se vei Suomenkin talouden syvään taantumaa.

”Kun maailman taloustilanne huolestaa, ihminen kääpertyy perusarvoihin. Vastareaktionä halutaan kotoilla sen sijaan, että matkustettaisiin ja käytäisiin kalliissa harrastuksissa.”

Seuraavankin aallon sai aikaan globaali ilmiö. Koronapandemian synnyttämä buumi alkoi viime vuoden keväällä. Rajoitukset pitivät ihmiset kotona, ja kaivattiin mielekästä teke-

mistä. Moni entinen neuloja aktivoitui ja löysi harrastuksensa uudestaan. Jotkut innostuivat käsillä tekemisestä ekaa kertaa.

”Neulontabuumi on näkynyt myyntikäyrissä ja neulojen määrän kasvussa. Puikkoja ja muita neulontatarvikkeita on myyty ennätyksellinen määrä. Neulojen joukkoon tuli paljon nuoria aikuisia ja miehiä.”

Epävarman tilanteen keskellä ihmiset ovat hakeneet mielenrauhaa. Sitä neulominen tarjoaa: Novitan tutkimuksen mukaan 93 prosenttia neulojista kokee neulonnan rauhoittavana ja terapeuttisena harrastuksena.

KUVAT: ISTOCK, LAINE

3 Lämmittävää yhteisöllisyyttä

Uusi neulominen on myös uudella tavalla yhteisöllistä. Erityisesti pandemian sosiaalisen eristäytymisen aikoina virtuaalisista yhteyksistä ja sosiaalisen median ryhmistä tuli paikka tavata ihmisiä. Neuloosin yhteisölliseen henkeen kuuluvat vertaistuki ja -oppiminen. Vieraista ihmisistä tulee lähes tuttuja, koska neulominen yhdistää. Neulojasta tuntuu paremmalta, kun voi nauraa muiden neulojien kanssa villapaidalleen, jonka hihat roikkuvat polviin asti.

”Mielihyvää tuottavista asioista on tullut entistä tärkeämpiä, ja näinä aikoina niitä on pitänyt löytää kotiympäristöstä. Onneksi on internet, nettikaupat ja neuleyhdistöt”, Vähäkangas toteaa.

4 Oppimista ja rentoutusta

Neulomista voi käyttää monin eri tavoin hyvinvoinnin vaalimiseen ja kohentamiseen. Kun neulominen on täysin automaattista, se rentouttaa ja laskee sykettä. Katja Vähäkangas vertaa sitä joogan flow-tilaan.

Vaikeammat neuletekniikat, esimerkiksi monimutkaiset kirjo- tai pitsineuleet, ovat aivopähkinöitä, jotka vaativat keskittymistä ja haastavat aivoja. Monet neulojat nauttivat niiden ratkomisesta. Omien mallien suunnittelu tai valmiiden mallien soveltaminen pakottaa käyttämään luovuutta.

”Rentouttamisen lisäksi neulonta pitää aivot vireänä. Kahden käden työskentely tarkoittaa, että aivokurkiainen on töissä koko ajan, ja viesti kulkee aivopuoliskolta toiselle. Se edesauttaa muun muassa oppimista”, Vähäkangas sanoo. ■

Neulepiirien ilmiöitä

Neulemaailmassa syntyy jatkuvasti trendejä, jotka leviävät harrastajien kesken ja somessa.

LEHTI | Tamperealaiset **Jonna Hietala** ja **Sini Kramer** perustivat *Laine*-lehden vuonna 2016 neulojille, joille neulominen on suurempi elämäntapa. Nyt lifestyle- ja neulontalehti on kansainvälisen neulontamaailman huippua. Sekä suomeksi että englanniksi ilmestyvää *Lainetta* julkaistaan kolme numeroa vuodessa.

EETTISYYS | Ympäristöystävällinen ja paikallisesti tuotettu tuote on neulojien suosiossa. Kuluttajat osaavat vaatia sitä: muun muassa Novitan Suomivillan tuotekehitys lähti kuluttajien tarpeesta.

MULESING-VAPAA | Lähinnä Australiassa tehtävässä mulesingissä lampaan peräreiän ympäriltä poistetaan pala ihoa loiskärpästen pesiytymisen estämiseksi. Ilman puudutusta tehtävä toimenpide on kivulias. Australia tuottaa lähes puolet maailman merinovillasta.

HERKKULANKA | Neulojat tarkoittavat herkkulangalla erityisen haluttavaa lankaa, joka on selvästi kalliimpaa ja saatavilla vain tietyistä paikoista. Lanka on usein luomua ja/tai käsin värjättyä. Herkkulangaa ostetaan esimerkiksi itselle palkinnoksi.

TENCEL | Sukkalangoissa on 25–30 prosenttia polyamidia antamassa kulutuskestävyyttä ja pidentämässä käyttöikää. Tekninen muovi ei ole enää ainoa vaihtoehto, vaan kuluttaja voi valita toisin. Tenceliä saadaan eukalyptuspuun selluloosasta. Muun muassa Vuonue käyttää vastuullisesti kasvatettua Tenceliä sukkalangoissaan. Sukkalangoissa voidaan käyttää myös nokkosta tai nokkosiin kuuluvaa ramikuitua.

LAKEUS | Etelä-Pohjanmaalla on erityisen suuri ryväs isoja lankakauppoja, joihin tullaan retkelle kauempaakin. Kauhajoen Lankatalo Tapion Kaupassa on 100 000 kerää tai vyyhtiä lankaa liikkeessään. Se saattaa olla Suomen suurin lankakauppa. Kauhavalla on Lankava, Jurvassa Jaanan Lankapaja ja Seinäjoella Taito Shop.

MIEHET | Neulominen ei ole vain naisten laji. Novitalla kymmenen prosenttia lankatilauksista tulee miehiltä. Neulovia miehiä ovat esimerkiksi näyttelijä **Antti Holma**, muusikko **Simo Silmu**, oopperalaulaja **Petri Bäckström**, näyttelijä **Mikko Parikka**, urheiluvalmentaja **Antti Koskinen**, lumilautailija **Roope Tonteri** ja mäkihyppääjä **Eetu Nousiainen**.

Pehmeää luomulämpöä Pöytyältä

Janne ja Anna Rauhansuun Myssyfarmi on menestynyt viime aikoina loistavasti. Sieltä voi hankkia sekä käsityönä tehtyjä neuleita että neulomispaketteja.

Anna ja Janne Rauhansuun rohkea idea lähti lentoon. Myssyfarmin suomenlampaan pehmeä luomuvilla ja neulovat mummot hurmaavat Suomessa ja maailmalla.

Myssyfarmi perustettiin vuonna 2017. Ensimmäisen myssyn **Janne Rauhansuu** oli kutonut jo vuonna 2006, kun hän oli jäänyt purjelautailun ammattilaisuransa jälkeen asumaan Sveitsiin talvikausiksi, ja kaverin kiva myssy innosti kokeilemaan neulomista. Alkuun Janne pääsi paikallisen mummon avulla vuoristokahvilassa.

Kokonaisuuksien ja konseptien luominen oli puolestaan tuttua **Anna Rauhansuulle**, joka oli tehnyt sitä työkseen mainostoimistossa ennen kuin palasi kotiseudulleen Pöytyälle.

”Markkinointiosaamista meillä oli

varmasti keskiverto start-up-yritystä enemmän”, hän kertoo.

Myssyfarmin liikeidea oli selkeä: neulotaan villamyssyjä itsejärjätystä sataprosenttisesta suomenlampaan luomuvillasta.

”Alussa kaikki villakin tuli Pöytyältä Rintalan tilalta.”

Ensin myssyjä neuloivat vain Janne ja Anna. Liiketoiminnan kasvaessa tarvittiin lisää neulontavoimaa. Apuun saatiin naapurikylien eläkeläisrouvia eli myssymummoja. Kohta mummoja tarvittiin lisää ja lisää: nyt neulovia mummoja on jo noin 80. Vakituksia työntekijöitä yrityksessä on seitsemän.

Anna Rauhansuu vastaa yhdessä tiiminsä kanssa luovasta suunnittelusta.

Viime vuonna asiakkaiden toiveesta yritys lanseerasi itseneulontapaketit eli DIY-konseptin. Paketissa tulevat langat ja ohjeet myssyyn tai muuhun neuleeseen.

”Neulominen on tehty mahdollisimman helpoksi. Pipon neulominen on teknisesti helppoa, mutta siinä on omat kikkansa, että siitä saa istuvan.”

Suomenlampaan villa on harvinaisen hienoa villaa. Sen villakuidussa suomut ovat kääntyneet sisäänpäin, mikä tekee siitä pehmeää ja kiiltävää. Vain merinolampaalla on samankaltainen villa. Myssyfarmi aloitti keväällä pilotin, jossa se rakentaa oman villan sopimustuottajajärjestelmän. Se sitoutuu ostamaan valvotussa luonnonmukaisessa tuotannossa olevien lammastilojen villan. Villan kehramisen ja pesun hoitavat kotimaiset kehräämöt.

”Uskon, että esimerkillämme on merkitystä. Hinta, jonka maksamme villasta on asettanut tason, josta on tulossa markkinastandardi. Lammastilan pitäminen on elämäntapa, toimeentulo on niukka. Työstä pitää maksaa taloudellisesti järkevä hinta.”

Myssyfarmin liikevaihto on kasvanut nopeasti. Viime vuonna se oli 800 000 euroa, lähes sata prosenttia enemmän verrattuna edelliseen vuoteen. Vuonna 2019 yritys järjesti joukkorahoituksen, joka toi noin 435 000 euroa ja 400 piensijoittajaa mukaan.

Myssyjä viedään kuuteentoista maahan. Päämarkkina-alueet ovat Suomen lisäksi Japani, Ranska, Ruotsi ja Britannia

”Ulkomailla myssyissä kiehtovat muotoilu, suomalainen valmistus ja etenkin tarina eli mummot.”

Anna muistuttaa, että vaikka tarina on hieno, mitään ei ole tullut vahingossa tai sattumalta.

”Kaiken eteen on tehty valtava määrä työtä. Vientiin olemme investoineet monta vuotta. On iso työ löytää kontaktit ja rakentaa jälleenmyyntiverkosto.” ■

Neuloa vai kutoa?

KUDOTAANKO puikoilla vai neulotaanko niillä? Kysymys herättää usein intohimoisia tunteita. Molemmilla verbeillä on vankkumattomat kannattajansa. Kielitoimiston mukaan käsityöalan ammattilaiset ovat vakiinnuttaneet vaatekappaleen valmistamisen puikoilla tai koneella neulomiseksi ja kankaan valmistamisen kuteista ja loimista kutomiseksi.

Sama jako toimii yleiskielessäkin, mutta sukan tai villapaidan kutomisenkaan ei ole kielipollisesti väärin tai kiellettyä. Länsimurteissa, Kainuussa, Keski-Suomessa ja Etelä-Savon länsilaidassa kutoa merkitsee neuleen valmistusta. Itämurteiden alueella käytetään neuloa-verbiä samaan tarkoitukseen.

Lähde: Kielikello 4/2012

Puikoilla nyt

NOVITAN toimitusjohtaja Daniela Yrjö-Koskinen listasi neulonnan trendejä:

- 1 Kaarroke- ja islantilaistyyppiset neuleet sekä neulotut mekot.
 - 2 Kaulurit ja aikuisten kypärämyssyt.
 - 3 Villasukat, ikisuosikki! Tänä talvena tehdään paljon kirjoneulesukkia.
- + Edelläkävijöiden innostus: neulottu design, esimerkiksi iso huivi, jota voi käyttää niin asusteena kuin sisustuksessa.

"Tämä suuntaus tulee vahvasti vastuullisen muodin kuluttamisen kautta, jolloin vaatteella tai neuletuotteella on monta eri käyttötapaa", Yrjö-Koskinen sanoo.

KUVAT ISTOCK

Neulomuksia hyvän asian eteen

AHKERA HARRASTAJA neuloo helposti yli oman ja lähipiirin tarpeen. Suomessa moni neulookin hyväntekeväisyyteen. Kohteita on paljon: lämmikettä asunnottomille, sytomyssyjä ja -huiveja syöpähoito-osastoille, pieniä myssyjä ja sukkasia vastasyntyneille, sylipeittoja palvelutaloihin, näprättävin aktiivielementein koristeltuja muhveja muistisairaille, lohtuhuiveja sureville seurakunnan kautta.

Hyväntekeväisyysneulonta on yleensä paikallista, ja sitä voi järjestää kuka tahansa – vaikka sinä! Kokoa muutaman neulovan ystävän ryhmä, ja miettikää sopiva avustuskohde. Ystävät, jotka eivät neulo, voivat osallistua esimerkiksi lankojen hankintaan ja olla näin mukana hyväntekeväisyydessä.

Vaasan Sähkö järjestää sukanneulontatalkoot hyvän asian puolesta – tule mukaan syksyn aikana! Tämän Nette-lehden takakannesta löydät osallistumisohjeet.

Hyväntekeväisyys onnistuu yksinkin

Hyväntekijöitä tarvitaan aina – oli sitten kyseessä maapallon tai ihmisen kokoinen kriisi. Tämän tietää Auri Kananen, joka siivoaa ilmaiseksi tuntemattomien koteja. Yhdenkin ihmisen apu voi olla ratkaisevaa.

Teksti **ELLA PESONEN** Kuva **ANNINA MANNILA**

Ihmisyyden jaloimpia piirteitä on tehdä toiselle hyvää. Yksi väylä siihen on vapaaehtoistyö.

Kansalaisareena, Kirkkohallitus ja Opintokeskus Sivis teettivät maaliskuussa kyselytutkimuksen suomalaisten vapaaehtoistyöstä. Kyselyyn vastanneesta tuhannesta ihmisestä noin puolet oli tehnyt vapaaehtoistyötä viimeisen vuoden aikana. Keskimäärin vapaaehtoistyöhön kului 13 tuntia kuussa.

Pandemiakriisi on herättänyt monissa solidaarisuuden tunteita. Vapaaehtoistyö.fi-verkkopalvelun viime vuonna tekemän kyselyn mukaan 40 prosenttia vastaajista oli aloittanut vapaaehtoistyön korona-aikana. Kyselyyn vastasi 1 400 vapaaehtoista.

”Rikas ihminen on se, jolla on varaa antaa muille omasta ajastaan tai osaamisestaan.”

Suomessa vapaaehtoistyötä tehdään tavallisesti urheiluseuroissa tai järjestöjen ja organisaatioiden kautta. Hyvää voi tehdä yksityishenkilönäkin.

Moni kerää vapaa-ajallaan roskaa luonnosta, ja korona-aikana rappukäytävät ovat täyttyneet lapuista, joissa tarjoudutaan naapureille kauppa-avuksi.

Myös omaa ammattiosaamistaan voi hyödyntää hyvän tekemisessä. Esimerkiksi helsinkiläinen parturi **Jouko Näivä** on leikannut ilmaiseksi kodittomien hiuksia.

Tamperelainen siivoaja **Auri Kananen**, 28, taas siivoaa tuntemattomien koteja ilman korvausta. Hän tekee tapauksista videoita Instagramiin ja TikTokiin.

”Rakastan siivoamista. Ensin siivosin läheisteni koteja heitä ilahduttaakseni. Kun aloin tehdä siivousvideoita, ihmiset pyysivät apuani. Vastasin, että totta kai autan! Tämä on yhdistelmä siivoushulua ja hyväntekeväisyyttä”, Kananen kertoo.

Kananen saa yhteydenottoja ihmisiltä, joilla on taustalla mielenterveysongelmia tai sairauksia. Joskus lapset pyytävät siivousapua vanhemmilleen.

Siivottavaksi valikoituvat sotkuisimmat kohteet. Viikkoon mahtuu yksi hyväntekeväisyyskeikka.

”Asunnot vaativat jättisiivousta, joka voi viedä jopa 15 tuntia. Yritykseltämme tilattuna se maksaisi noin 600 euroa.”

Kaaoksen keskellä Kananen keskittyy urakkaan ja iloitsemaan kätensä jäljestä. Toisen tilanteeseen ei voi mennä liian syvälle – sen hän oppi vapaaehtoisena kriisipuhelimesta.

Linjan päässä oli monenlaista hätää: yksinäisyyttä, itsetuhoisuutta ja vaikeita ihmissuhteita.

Auttamisen halu kumpuaa siitä, että Kananen on itse saanut apua vaikeassa elämäntilanteessa.

”Nyt kun minulla on kaikki tasapainossa, haluan antaa takaisin muille. Rikas ihminen on se, jolla on varaa antaa muille omasta ajastaan tai osaamisestaan.”

Auttaminen ja kuuluminen ovat ihmisen peruspsykologisia tarpeita. Vapaaehtoistyöllä voi vahvistaa omaa ja muiden tunnetta siitä, että kuuluu osaksi yhteiskuntaa.

Lisäksi auttaminen aiheuttaa tutkistusti mielihyvää niin auttajassa kuin autettavassa. Kananenkin kohtaamisiin mahtuu pursuavaa iloa, kyyneleitä ja halauksia.

”Se tunne, kun näkee uurastuksen jälkeen lopputuloksen ja asukkaan reaktion, on mahtava. Sitä ei voi ostaa mistään.”

Kanasella on siivouksia sovittuna jo viikoiksi etukäteen. Mitä hän haluaa viestiä työllään?

”Haluan näyttää, että asioita voi muuttaa paremmaksi jo yhdessä päivässä. Eräskin mies sanoi, ettei osaa edes kuvailla, miten hienolta tuntuu, kun kotona mahtuu kävelemään. Se antaa toivoa.” ■

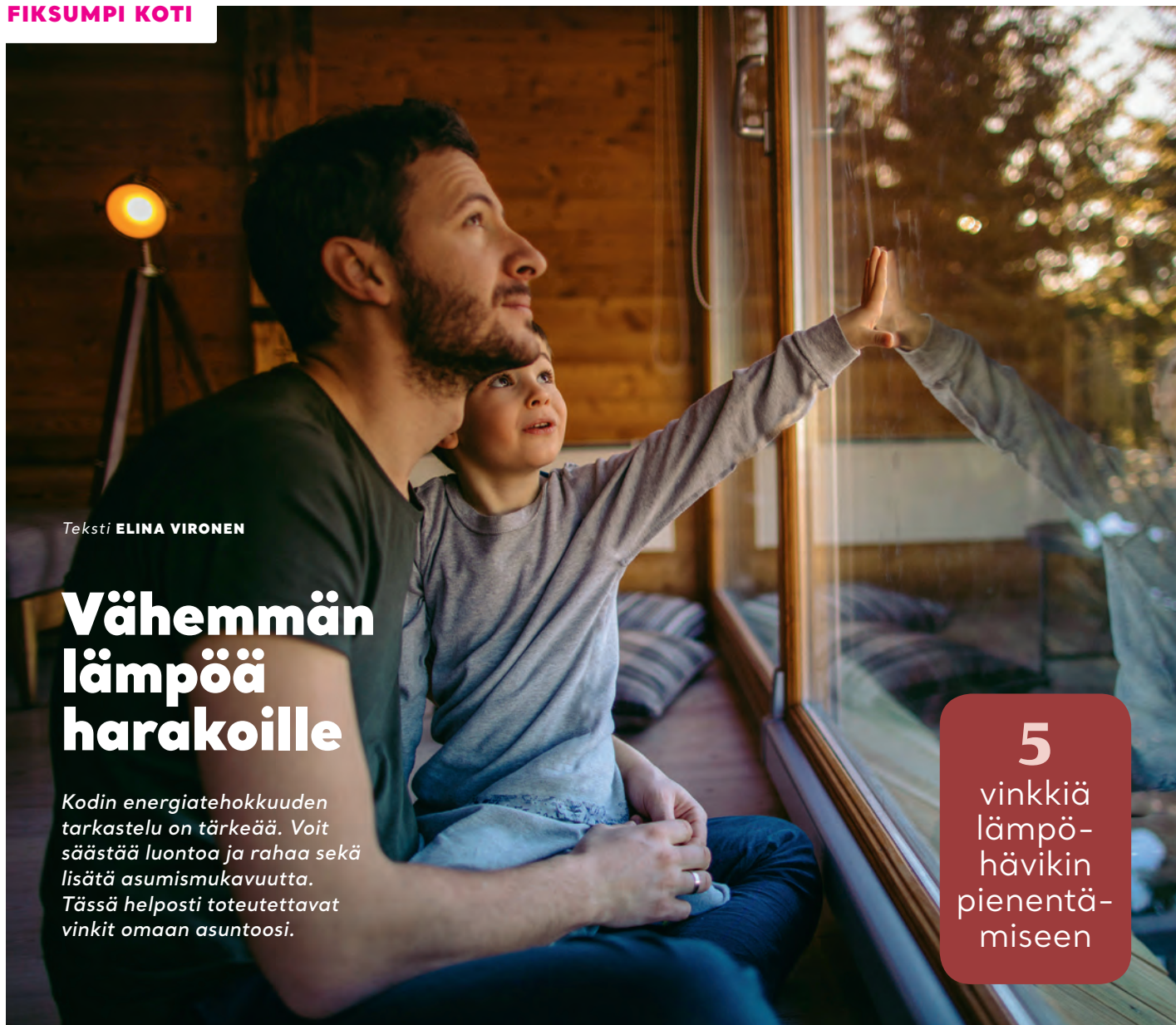
Auri Kananen

Työskentelee palveluesimiehenä Pirkanmaan Duo Siivouspalvelut Oy:ssä. Valmistunut Tampereen ammattikorkeakoulusta restonomiksi vuonna 2018.

Tekee siivousvideoita Instagramiin ja lyhytvideosovellus TikTokiin nimimerkillä @aurikatariina. Instagramissa hänellä on lähes puoli miljoonaa seuraajaa, TikTokissa 4,1 miljoonaa.

Antaa videoissaan siivousvinkkejä sekä siivoaa seuraajiensa koteja ilmaiseksi. Videot ovat saaneet huomiota ympäri maailmaa. Kanasta on muun muassa haastateltu brittiläiseen sanomalehti *Daily Mailiin*, ja hän on ollut vieraana *Good Morning America* -tv-ohjelmassa.

Teksti **ELINA VIRONEN**

Vähemmän lämpöä harakoille

Kodin energiatehokkuuden tarkastelu on tärkeää. Voit säästää luontoa ja rahaa sekä lisätä asumismukavuutta. Tässä helposti toteutettavat vinkit omaan asuntoosi.

5
vinkkiä
lämpö-
hävikin
pienentä-
miseen

KUN KESÄN JÄLKEEN kotona tulee vilu, lämmityskausi alkaa. Patterit, lattialämmitys tai ilmalämpöpumput hohkaavat lämpöä koko lämmityskauden läpi: Ilmatieteenlaitoksen mukaan Suomessa 8,5–10 kuukautta vuodesta riippuen siitä, kuinka pohjoisessa asuu.

Lämmitys on melkoinen energiasyöppö: kodin energiankulutuksesta se haukkaa Tilastokeskuksen mukaan lähes 70 prosenttia. Asumisen energiankulutus taas on noin neljäsosa kaikesta energiankulutuksesta Suomessa. Sen osuus on suurempi kuin liikenteen energiankulutus ja päästöt.

”Jos haluaa säästää rahaa ja tehdä ekoteon, kodin turhaa energiankulutusta kannattaa välttää. Koska lämmitys on asumisen suurin energiarohmu, on hyvä laittaa koti hukkalämpödi-
eetille. Pienet fiksut teot, joita voit toteuttaa heti pikkubudjetilla, voivat vähentää lämmitystarvetta”, neuvo **Timo Riiki**, Vaasan Sähköverkon tekninen asiantuntija.

Mikä parasta: kun kiinnität lämmitysasioihin huomiota, asumismukavuus voi parantua: ehkä ikkunoi-
sta on vetänyt tai makuuhuoneessa on ollut liian kuuma nukkua? Ei enää!

1 Uusi tiivisteet

KOKEILE kädellä ikkunoiden ja ovien pieliä: jos tunnet ilmapirtaa, kotona vetää. Vedon huomaa viileytenä koko asunnossa. Usein tämä innostaa väentämään lämmitystä lujemmalle. Energiatehokkaampaa ja asumismukavuuden kannalta fiksumpaa on vaihtaa ovien ja ikkunoiden tiivisteet uusiin. ”Ehjät tiivisteet vähentävät vedon tunnetta, mutta myös auttavat lämmön pysymistä sisällä asunnossa.” Tiivisteitä myydään muun muassa rautakaupoissa ja hyvin varustelluissa päivittäistavarakaupoissa.

2 Säädä huonelämpö sopivaksi

VAIHDATKO talvella kotiin tullessa kesäasun päälle, koska muuten tulee kuuma? Kannattaa harkita lämpötilan säätämistä viileämmälle. "Sopiva sisälämpötila on suu-
rimmalle osalle ihmisistä noin 21 astetta. Koti on fiksua pitää sopivan lämpöisenä, sillä jokainen lämpöaste lisää lämmityskustannuksia viisi prosenttia", Timo Riiki neuvoo. Makuuhuoneessa sopiva lämpötila on valtion kestävän kehityksen yhtiön Motivan mukaan noin 18–20 astetta, joidenkin tutkimusten mukaan jopa vähemmän. Testaa, mikä lämpötila tuntuu miellyttävältä.

3 Tuuleta oikein

NOPEA ristiveto on paras tapa tuulettaa kotia varsinkin kylmällä säällä. Avaa ikkunat tai ovet kodin vastakkaisilla puolilla ja anna niiden olla hetki auki. "Näin ilma vaihtuu nopeasti, mutta huonekalut ja talon rakenteet eivät ehdi juurikaan jäähtyä tuuletuksen aikana. Tässä säästyy lämmitysenergiaa."

KUVAT ISTOCK

4 Käytä tulisijaa järkevästi

ONKO KOTONASI tulisija? Se on monelle tärkeä keino tuottaa lisälämpöä jonkin muun lämmönlähteen rinnalla. Tulisija- ja savupiippuyhdistyksen mukaan Suomessa on yli kaksi miljoonaa tulisijaa. Riiki huomauttaa takan energiatehokkaasta käytöstä. "Tulisijan pelti täytyy muistaa sulkea, kun tuli on sammunut. Muuten lämpöä karkaa savupiipusta harakoille."

5 Anna auringon lämmittää

KUN AAMULLA lähdet kotoa, muista avata verhot ja sälekaihtimet päiväksi. Näin auringon valo ja lämpö pääsevät ikkunan läpi sisälle ja lämmitävät kotia ilmaiseksi.

Teksti **ELLA PESONEN**
Kuvat **KIRSI-MARJA SAVOLA**

"Kasvaessaan kurpitsa alkaa jutella"

Maija Karvisen kasvimaalla kasvaa satakiloisia kurpitsoita ja kahden nyrkin kokoisia perunoita. Jättikasvisharrastus pitää kiireisenä, sillä kasvikset kasvavat hurjaa vauhtia – lähestulkoon silmissä.

Maija Karvinen, 54, pitää Kärkölässä karjatilaa miehensä kanssa. Harrastuksenaan hän kasvattaa jättikasviksia, toimii Suomen jättikasvisyhdistyksen varapuheenjohtajana ja jättikasvisten SM-kilpailuiden tuomarina. Kolmentoista harrastusvuoden aikana Karvinen on rikkonut kasviksillaan Suomen ennätyksiä.

Kurpitsan kasvatuksessa käydään läpi peruskasvibiologiaa, minkä vuoksi se on lapsillekin opettavainen hoidettava. "Yhdistyksessämme on jo lapsiharrastajia-kin, kuten 10-vuotias Helmi, joka kasvatti viime vuonna 163-kiloisen kurpitsan."

Jättikasviksilla kilpaillaan yleensä joko painosta tai pituudesta. Myös ympärysmittat ja halkaisijat mitataan. Suurimmat kurpitsat kuljetetaan puntarille nosturilla. Kuvassa Karvisen vihreä jättikurpitsa, Teppo, matkalla punnitukseen. >

Jättiperunat muistuttavat usein muodoltaan Muumeja – monilla on pienet korvatkin! Karvinen teki viime vuonna 2,7-kiloisella perunallaan uuden Suomen ennätyksen. >

Kasvatustyö on yksinäistä puuhaa. Siksi SM-kilpailut ovat odotettu tapahtuma: silloin saa vihdoin tavata muita harrastajia ja jakaa kokemuksia.

"Ennen kuin edes kuulin jättäksiviksistä, kiinnostuin siitä, kuinka saisin kasvatettua mahdollisimman ison kurpitsan. Ensimmäisen kurpitsani kasvatin kaupan siemenistä, ja se painoi 40 kiloa.

Puutarha.net-keskustelupalstalla tutustuin jättikurpitsoista kiinnostuneisiin ihmisiin. Harrastus on lähtöisin Amerikasta, ja tilasimme sieltä siemeniä testattavaksi. Jättikasvien siemeniä ei geenimanipuloida, vaan ne saadaan risteuttämällä isot kasvikset keskenään.

Pian innostus laajeni muihinkin jättikasviksiin, ja vuonna 2010 perustimme Suomen Jättikasvisyhdistyksen. Hankimme ulkomailta siemeniä ja järjestämme vuosittain Mäntsälässä jättikasvisten SM-kilpailut.

Suomessa harrastajia on parisataa, mutta tekemistämme seurataan jo Euroopassa. Suomalaiset ovat pedantteja kasvattajia. Lyhyestä kasvukaudestamme huolimatta olemme pitkän chilin maailmanennätyksestä enää 2,5 senttiä jäljessä. Itselläni on hallussa vihreiden kurpitsojen Suomen ennätys vuodelta 2010. Kurpitsani painoi 325 kiloa.

*"Vihreät kurpitsat
ovat minun juttuni.
Tänä vuonna
niiden nimet ovat
Matti ja Teppo."*

Kasvatustyö alkaa huhtikuussa siementen idättämisellä ja päättyy syyskuussa vuoden kohokohtaan eli SM-kilpailuihin. Kasvatan jättejä kasvimaalla ja kasvihuoneessa. Olen koulutukseltani puutarhuri, vaikka tätä harrastusta varten ei tarvitse olla – valtava innostus riittää.

Vihreät kurpitsat ovat minun juttuni. Lisäksi kasvatan muun muassa perunoi-
ta ja pitkiä long gourd -pullokurpitsia, joita kutsumme harrastajien kesken nimellä Jorma. Monet nimeävät jätteen.
Omat vihreät kurpitsani ovat tänä vuonna Matti ja Teppo.

Kurpitsa on mielenkiintoinen kasvi.
Se täytyy esimerkiksi pölyttää käsin,

sillä jos pörriäinen menee keltaisen kurpitsan kukasta vihreän kurpitsan kukkaan, kurpitsat risteytyvät, eikä niillä voi kilpailla. Iltaisin suljen kukat, aamulla avaan ja pölytän ne hieromalla poika- ja tyttökukkia yhteen, lopuksi suljen kukat taas.

Kasvaessaan kurpitsa alkaa jutella. Se viestittää lehtiensä väreillä ja kuvioilla, mitä se kaipaa. Esimerkiksi vaaleat pilkut ovat merkki ravinteiden puutteesta.

Jättikasviksissa kiehtovinta on niiden hurja kasvu. Verso saattaa venähtää päivässä metrin ja kurpitsa paisua kolmekymmentä kiloa. Siksi jättien luona täytyy käydä aamuin illoin.

Jos ei käy, ne saattavat haljeta tai tumpsahtaa kasvihuoneen katosta alas. Lomareissulle lähtiessä minun on huomattava jäteille lastenvahti.

Kasvien parissa vierähtää tunteja. Kääntelen niitä parempiin asentoihin ja nikkaroin tukitelineitä ja alustoja. Jos kurpitsan kasvu meinaa lähteä lapsasta, kasvatun kasvin kukasta toisen hedelmän, jarrupallon. Se hidastaa ison kurpitsan kasvua, koska ravinteet jakautuvat kahdelle.

Välillä herään yölläkin käymään kasvihuoneessa. Esimerkiksi Jorma kasvaa vimmatusti pyörimällä, joten se täytyy nostaa takaisin tukilankun päälle. Aina en malta nukkua, kun jännittää niin paljon, mitä yöllä tapahtuu.

Kerran minulla oli kaunis oranssi kurpitsa, jota vaalin kaikin tavoin ja silti löysin sen aamulla haljenneena. Silloin suututti niin paljon, että silppusin koko kurpitsan paloksi. Harrastukseen mah-
tuu koko tunneskaala.

Parasta on, kun tekee uuden ennätysen. Ennätys on myös mukava menettää, koska silloin on kasvatettava vielä suurempi yksilö! Minulle tämä on kilpailua itseäni vastaan.

Lähipiirini mielestä olen jättikaviksineni kauhean hauska, ja kaviksia halutaan tulla katsomaan.

Naapurit ovat apuna, kun kurpitsat nostetaan autoon kilpailuja varten. Sitä varten tarvitaan 3–5 miestä, traktori ja nostorengas. Vaikka kurpitsat ovat satakiloisia, on niitä käsiteltävä kuin

Maijan vinkit harrastuksen aloittamiseen

1. Liity Suomen Jättikasvisyhdistykseen

"Jokainen jäsenmaksun maksanut jäsen saa yhdistykseltä tammikuussa kotiinsa siemenkirjeen, jossa on 40 erilaista laadukasta jättikasviksen siementä. Kasvatus lähtee aina hyvästä siemenestä. Jättikasvien siemeniä ei saa Suomessa muualta kuin yhdistykseltä."

2. Valitse oma kasvi ja kasvatuspaikka

"Jättikasviksia voi kasvattaa ruukussa kerrostalon parvekeellakin! Silloin kasvatettavaksi kannattaa valita esimerkiksi tomaatteja, chilejä ja paprikoita. Auringonkukka tai Jorma kasvaisi varmasti naapurinkin parvekkeelle asti. Kurpitsan voi laittaa kasvamaan esimerkiksi kukkapenkkiin, kunhan varautuu siihen, että loppukesästä kukkapenkkiin ei mahdu mitään muuta."

3. Kysy rohkeasti neuvoa

"Meillä on yhdistyksen yhteinen WhatsApp-ryhmä, jossa saa kysellä rohkeasti kaikenlaista. Neuvomme kaikessa mahdollisessa, jotta jättien kasvattaminen onnistuu."

pumpulia. Lopuksi kiillotan kurpitsat liinalla näyttelykuntoon.

Kilpailujen jälkeen kurpitsat voi syödä. Jotkut ovat vetisiä, toiset makeita. Olen tehnyt kurpitsaista vaikka mitä – välillä mieheni ja poikani sanovat, että älä laita tänään ruokaan kurpitsaa. Usein silloin on jo myöhäistä. Pullokurpitsaista olen tehnyt maljakoita ja kaivertanut pihallemme jopa 200-kiloisen kurpitsalyhdyn.

Joka vuosi päätän, etten laita enää niin montaa jättiä kasvamaan. Ja joka kevät laitan taas. Nyt unelmoin isosta perunasta – jopa viisikiloisesta!” ■

Sähköalalla kaivataan monenlaista osaamista

*Kauppakorkeakoulu antaa hyvän pohjan myyntityöhön, yritys- ja aurinkopaneelimyynnissä työskentelevä **Simon Laituri** kertoo. Silti työssä riittää uutta opittavaa.*

Teksti **ELINA VIRONEN** Kuva **KASPER DALKARL**

1 Miten opintosi tukevat työtäsi?

"Valmistuin kesällä kauppatieteiden kandidaatiksi, ja nyt teen maisteriopintoja. Kun aloitin työt myyntiassistenttina Vaasan Sähköllä pari vuotta sitten, en tiennyt sähköstä juuri muuta kuin sen, että se tulee pistorasiasta. Työni kautta olen oppinut alasta nopeasti.

Opinnoista on ollut työssäni etua. Tiedän, miten yritykset toimivat, mistä on ollut hyötyä yritysmyyntissä. Rahoituskurssien ansiosta ymmärrän pörssiä, ja se on auttanut yritysmyyntin tarjouslaskennassa. Sähköpörssi toimii samalla periaatteella kuin tavallinen pörssi. Sivuaineeni on talousoikeus. Siitäkin on ollut hyötyä, koska sähköala on pitkälti säädelty.

Vaasassa on vahva energiasektori: täällä on isoja energiategollisuusyrityksiä, kuten ABB ja Wärtsilä. Se näkyy myös kouluni, Vaasan ruotsinkielisen kauppakorkeakoulun Hankenin, kurssitarjonnassa. Luulin, että tiesin sähköalasta jo vaikka mitä töiden ansiosta, mutta EU-tason sähkömarkkinalain kurssilla hoksasin, että on vielä opittavaa."

Nimi: Simon Laituri
Työ: myynti-neuvottelija
Koulutus: kauppatieteiden kandidaatti
Perhe: avopuoliso
Harrastukset: maantiepyöräily, kuntosali, juoksen lenkit

2 Mistä pidät työssäsi?

"Työskentelen sekä yritys- että aurinkopaneelimyynnissä. On parasta, kun voi aidosti auttaa asiakasta valitsemaan oikean tuotteen. Puhelut, joissa ratkaisen asiakkaan ongelman ja käänän tilanteen positiiviseksi, ovat mieleenpainuvimpia. Saman asiakkaan kanssa tulee juteltua monta kertaa, ja meistä ehtii tulla kuin kavereita.

On mahtavaa, että olen saanut työssä paljon vastuuta. Noin vuosi sitten Vaasan Sähkö ryhtyi pilotoimaan aurinkosähköjärjestelmien myyntiä. Pääsin projektiin alusta asti mukaan ja olen saanut olla vaikuttamassa asioihin. Se on palkitsevaa."

3 Haaveesi on oma podcast. Mitä voisit kertoa siitä?

"Olin viime keväänä opiskelijavaihdossa Itävallassa ja aloin käydä pitkällä juoksulenkeillä podcasteja kuunnellen. Innostuin niin, että kirjoitin kandidaatin-tutkielmani podcasteista markkinointikulmalla.

Mietin, miksen tekisi itsekkin sellaista. Sen nimi olisi Laiturilla Podcast. Tarvitaan vain mikki ja mies. Aiheet vaihtelisivat vierailijoiden mukaan, mutta pääasiassa varmaan puhuisimme urheilusta kavereideni kanssa. Katsotaan, milloin pääsen yli mikkikammosta ja saan ensimmäisen jakson nauhoitettua."

Anna palautetta lehdestä!

OSOITTEESTA vaasan.sahko.fi/nette löydät nyt palautelomakkeen, jonka kautta voit jättää meille paitsi palautetta Nette-lehdestä myös tietoa esimerkiksi jakeluongelmista tai siitä, jos olet saanut lehden väärällä kielellä. Ollaan yhteydessä!

Tuntinetotus tuo lisää säästöjä

KYLLÄ, Vaasan Sähköverkon aurinkopaneeliasiakkaana hyödyt tuntinetotuksesta ja säästät selvää rahaa. Tuntinetotus sovitaa yhteen aurinkosähkötuotannon ja sähkönkulutuksen yhden tunnin ajalta. Mahdollinen ylijäämäsi sähköä vähentää saman tunnin aikana kulutetun sähkön määrää.

Pientuottajalle hyöty näkyy sekä ostetun energian määrässä että verkkopalvelumaksussa. Myös sähkövero määräytyy nettona kulutetun määrän mukaan. Ominaisuus tulee käyttöön automaattisesti.

NÄIN PIDÄT HUOLTA

Terassin-lämmittimestä

Terassi lämpiää turvallisesti, kun muistat nämä asiat.

1 | Sijoita lämmitin terassille käyttöohjeiden mukaisesti, jotta suojaetäisyydet toteutuvat. Näin vaikkapa pihakalusteet lämmittimen lähellä eivät kuumene ja aiheuta palovaaraa. Kaasukäyttöinen lämmitin tarvitsee ympärilleen tarpeeksi ilmankiertotilaa, jotta laite toimii oikein. Muista, että kaasupullon täytyy olla pystyasennossa, jotta nestekaasu tulee ulos kaasumaisena. Tarkista laitteen säänkestävyys myyjältä tai käyttöohjeesta. Laitteen arvokilvessä oleva IP-luokitus kertoo vedenpitävyydestä. Tarkista tarvittaessa netistä, mitä laitteesi IP-luokitus tarkoittaa.

2 | Ota sähkö sähkökäyttöiseen infrapuna- tai kvartsilämmittimeen maadoitetusta ulkopistorasiasta. Maadoitetun pistorasian tunnustat pistotulpan metallisista maadoitusliuskoista. Sähköä ei tule vetää sisäiloista ulos terassille, sillä oven välissä oleva sähköjohto voi ajan myötä vaurioitua ja aiheuttaa sähköiskun tai tulipalon vaaran. Jos tarvitset uuden pistorasian, ota yhteys sähköasentajaan. Taloyhtiössä asennus vaatii taloyhtiön luvan.

3 | Tarkista kaasulämmittimen kaasuletkun kunto käyttökauden aluksi. Kiinnitä letku lämmittimeen ja kaasupulloon tiiviisti letkunkiristimillä. Pistä kaasu päälle ja suihki letkuun ja liitoksiin vuodonilmaisiliuosta tai sivele letkuun saippuavettä. Jos jokin kohta kuplii, se tarkoittaa, että letku vuotaa ja se täytyy vaihtaa uuteen. Letkuja myydään muun muassa rautakaupoissa.

4 | Sammuta kaasu aina käytön jälkeen. Käännä kaasupullon paineen-säätimessä oleva vipu off-asentoon

tai kierrä kierventtiili kiinni, jos pullossa on sellainen.

5 | Puhdista laite tarvittaessa.

Noudata aina laitekohtaisia puhdistusohjeita. Yleisohjeena voidaan sanoa, että kaasukäyttöisessä lämmitimessä puhdistusta voivat vaatia keraamiset levyt, joiden pinnalla kaasu palaa liekinä. Jos liekki palaa lepaten tai se on oranssinkeltainen eikä sinertävä, voi keraamisissa levyissä olla likaa. Puhdista ne pehmeällä harjalla tai imuroi imurin tomuharjalla. Sulje kaasupullo ja anna laitteen jäähtyä ennen puhdistusta, jotta saa palovammaa.

6 | Säilytä lämmitintä käyttökauden ulkopuolella säältä suojattuna, niin se säilyy hyvänä mahdollisimman kauan. Jos säilytät laitetta terassilla, peitä se suojahupulla. Jos sinulla on kaasulämmitin, irrota kaasupullo ja säilytä sitä pystyasennossa hyvin ilmastoidussa tilassa, joka on erillään asuinrakennuksesta, vaikkapa varastossa. Varmista, ettei tila ole kovin pölyinen, sillä se lisää palovaaraa. Suojaa pullo kuumalta auringonpisteeltä.

6 | Vaihda kaasupullon paineen-säädin aika ajoin, vähintään kymmen vuoden välein. Jos säädin menee rikki, se aiheuttaa kaasuvuodon riskin.

Vinkit antoi TTS Työtehoseuran asiantuntija Tarja Marjomaa.

Somessa ollaan sokkotreffeillä

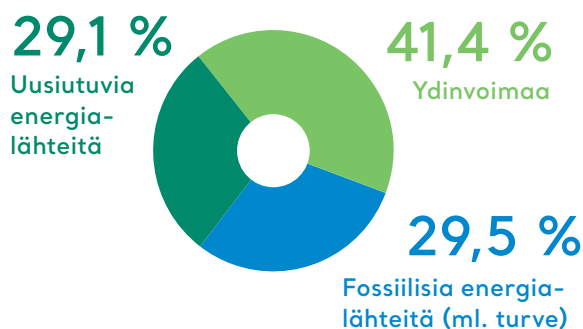
VAASALAISESTA energiasta riittää jaettavaa – tällä kertaa ihmisten välisten kohtaamisten muodossa. Järjestimme syksyn piristykseksi sarjan ihan pimeitä treffejä, joilla rohkeat sinkut pääsivät tutustumaan toisiinsa sokkona, ilman ennakkoluuloja ja ulkonäköpaineita. Katso Vaasan Sähkön Facebookissa ja Instagramissa, miten treffeillä kävi!

Treffihuuman jälkeen, iltojen pimetessä somessa siirrytään pehmeiden neuleiden pariin ja aletaan valmistautua jouluun.

Suurin osa puhdasta

Vaasan Sähkön myymän sähkön jakaantuminen eri energialähteiden kesken vuonna 2020:

Vuonna 2020 Vaasan Sähkön asiakkailleen myymän sähkön hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 156 g/kWh. Myydyn sähkön tuottamisessa syntyi käytettyä ydinpolttoainetta 1,1 mg/kWh.

Uusi versio mobiili-sovelluksesta

VAASAN SÄHKÖN mobiilisovelluksen juuri päivittyneessä uudessa versiossa on hyödyllisiä lisätoimintoja. Aiemmin sovelluksesta on voinut seurata sähkönkulutusta, mutta nyt sitä kautta näkee myös kaukolämmön kulutustiedot. Lisäksi löydät uutuutena sovelluksesta laskusi.

ISTOCK

Kaukolämmittäjän tarkistuslista

LÄMMITYSKAUSI on täällä. Kaukolämmittäjän kannattaa nyt tarkistaa:

- lämmitysjärjestelmän paine ja tehdä tarvittaessa täyttö ja ilmaus
- käyttöveden lämpötila ja venttiilin toiminta
- kiertovesipumpun toiminta
- paisunta-astian kunto
- säätimen kellon talviaika-asetukset, jos käytät aikaohjausta
- että kesäsulku on auki

Muista myös tasaisin väliajoin varmistaa, ettei lämmityslaitteistojen putkissa tai liitännöissä ole vuotoja. Lue lisää:

vaasansahko.fi/kaukolampoopas

Myrskytuhoja vähennetään ennakkoimalla

Myrskykausi eli syystalvi on taas täällä. Vaasan Sähköverkossa myrskytuhoja ennaltaehkäistään muun muassa kaapeloimalla sähköverkkoa. Myrskyn aikana tärkeintä on, että työkaveria ei jätetä.

Miten myrskyvahingot vältetään ja korjataan?

Myrskyt aiheuttavat ongelmia sähköverkkoon, kun kova tuuli kaataa puita ilmajohdojen päälle ja sähköt katkeavat. Rajun myrskyn aikana sähköverkkoon voi tulla tuhansia häiriöitä. Vaasan Sähköverkolla huhkitaan hiki kypärässä, jotta viat saadaan korjattua ja sähköt palautettua mahdollisimman pian.

Suurhäiriötilanteita varten on perustettu kriisiorganisaatio, jossa kukin työntekijä kuuluu yhteen kuudesta myrskyryhmästä. Näitä ovat esimerkiksi asiakaspalveluryhmä ja kytkentätyöryhmä, joka mahdollisuuksien mukaan palauttaa sähköjä asiakkaille muuttamalla sähköverkon kytkentätilaa. Kaatuneiden puiden poistamisen hoitavat urakoitsijat.

”Meillä on myrskyjen aikana aikamoinen hässäkkä päällä, ja silloin on tärkeää, ettei synny kaaosta. Kriisiorganisaation ansiosta jokaisella on oma roolinsa myrskytuhojen hoitamisessa. Kaikki kuitenkin auttavat toisiaan. Työkaveria ei jätetä”, Vaasan Sähköverkon käyttöpäällikkö **Petter Södergran** kertoo.

Sähköverkon toimintavarmuutta ja myrskynkestävyyttä parannetaan maa-kaapeloimalla ilmajohtoja. Kun sähkö-

verkko kulkee maan alla, myrskytuulet eivät vahingoita sitä.

Vaasan Sähköverkko on käyttänyt viime vuosien aikana 40 prosenttia liikevaihdostaan verkon toimintavarmuuden parantamiseen. Runkolinjoista 46 prosenttia ja ihmisten koteihin kulkevasta pienjänniteverkosta 72 prosenttia on jo maakaapeloitu.

”Tänä vuonna kaapeloimme sähköverkkoa maahan yli 200 kilometriä.

Miten asiakkaiden kannattaa toimia myrskyllä?

Södergran muistuttaa, että sähkölinjaan nojaava puu voi olla hengenvaarallinen. Siksi siihen on pidettävä vähintään kahdenkymmenen metrin turvaetäisyys.

Asiakkaat voivat auttaa sähköverkokoyhtiötä korjaamaan myrskyvauriot mahdollisimman nopeasti ilmoittamalla linjoille kaatuneista puista. Vikailmoituksen voi tehdä näppärästi netissä tai Vaasan Sähkön puhelinsovelluksesta Vikailmoitukset-kohdasta. Sähköinen asiointi on suositeltavaa, sillä myrskysäällä Vaasan Sähköverkon asiakaspalvelun puhelinlinjat tukkeutuvat: puheluita voi tulla jopa tuhat päivässä. Moni soittaja haluaa tietää, milloin sähköt palautuvat kotiin tai mökille. Södergran kertoo, että kun myrskytuhot

ovat suuret, yksittäisen talon tilanteesta on mahdoton mennä sanomaan. Hän kannustaa seuraamaan Vaasan Sähköverkon nettisivuilla olevia tiedotteita ja häiriökarttaa, joka kertoo verkossa olevista vioista ja niiden korjausten etenemisestä.

”Sieltä näkee pitkälti samat tiedot kuin mitä asiakaspalvelusta osataan kertoa.”

Ovatko myrskyt koventuneet?

Sään ääri-ilmiöiden odotetaan yleistyvän ilmastomuutoksen myötä. Vuodesta 2004 Vaasan Sähköverkolla työskennellyt Södergran kertoo huomanneensa, että myrskyt ovat olleet viime vuosina rajumpia kuin aiemmin. Mieleen ovat jääneet esimerkiksi viimeisyksyinen Aila-myrsky ja vuoden 2019 alussa riehunut Aapeli-myrsky.

”Aapelin aiheuttamia tuhoja korjattiin saaristossa viikkoja.”

Syystalvi on myrskyjen kulta-aikaa. Södergran toivoo, ettei kovin pahoja myrskyjä tulisi.

”Meillä on toimintasuunnitelmat olemassa, ja yritämme ottaa oppia aiemmista kokemuksista. Olemme valmiita ottamaan myrskyt vastaan ja teemme sen, minkä pystymme.”

Ratkaisu maailman jäteongelmaan

Henri Kinnunen on tottunut reissaamaan työssään paljon. Edellisen työnsä puolesta hän asui kolme vuotta Kiinassa.

Paikallista jätteenkäsittelyä ilman logistiikkakuluja. Sitä vaasalainen Woima Corporation tarjoaa ratkaisuksi jäteongelmaan maailmalla. Samalla tuotetaan sähköä ja kaukolämpöä.

Teksti **ELINA VIRONEN** Kuvat **LINUS LINDHOLM**

Maailmassa on valtava jäteongelma. Se käy selväksi modulaarisia jätteenpolttovoimalaitoksia myyvän Woima Corporationin toimitusjohtajan **Henri Kinnusen** kokemuksista. Hän on tutustunut jätteenkäsittelyyn – tai sen puutteeseen – asiakastapaamisissa viidessäkymmenessä maassa.

Tarinat ovat hämmästyttäviä. Monissa Afrikan ja Aasian maissa kaatopaikalle karrataan kaikki vaarallista sairaalajätteestä ruumiinosiin. Saudi-Arabiassa ja Australiassa roskia ei kierrätetä, vaan ne dumpataan kuoppaan erämaahan. Pienet saarivaltiot ovat pulassa paisuvin jätevuorineen. Merten muoviroskia on jo tuttu tarina.

Kinnusen mukaan tämä johtuu puutteellisesta lainsäädännöstä tai siitä, että julkisella puolella ei ole varaa jätelogistiikkaan.

Jäteongelma tuli miehelle tutuksi, kun hän reissasi maailmalla edellisessä työssään. Silloin heräsi ajatus: tarvitaan pienemmän mittakaavan jätteenkäsittelyä paikallisesti, ilman pitkiä kuljetusmatkoja ja valtavia investointeja.

WOIMA CORPORATION on vaasalainen yritys, joka myy jätteenpolttolaitoksia ja jätehuollon konsultointia. Se perustettiin vuonna 2017. Yrityksessä on kymmenen työntekijää. Japanilainen energiaratkaisujen toimittaja Sumitomo SHI FW omistaa vähemmistöosan yrityksestä. Woima Corporation on Vaasan Sähkön asiakas.

Vuonna 2017 hän oli mukana perustamassa Woima Corporationia. Se myy merikonttien kokoisista moduuleista koostuvia jätteenpolttovoimalaitoksia. Niitä on helppo monistaa ja skaalata eri kokoihin kustannustehokkaasti. Ne tuottavat sähköä tai kaukolämpöä tai molempia, asiakkaan toiveista riippuen.

”Jäte ei ole vain jätettä vaan arvokasta polttoainetta. Siitä, kuka sen omistaa, alkaa olla kova kilpailu maailmalla. Siksi paikalliset pienemmän kokoluokan projektit yleistyvät”, Kinnunen kertoo.

Kulttuurituntemus on myyntiä

Woima Corporationilla on projekteja Suomessakin. Kuitenkin suurin osa hankkeista, joita on tähän mennessä ollut noin neljäsataa, on ollut Kaakkois-Aasiassa ja kehittyvissä maissa.

”Viikoittain meille tulee useita yhteydenottoja ulkomailta.”

Kinnusen mukaan ensimmäisestä yhteydenotosta valmiiseen sopimuksen kuluu keskimäärin noin kaksi vuotta. Hän on esimerkiksi käynyt Vietnamsissa 11 kertaa asiakastapaamisessa. Pian kaupungit alkavat olla selvät, ja firman ensimmäistä laitosta päästään toivon mukaan rakentamaan.

”Jos haluat myydä tuotteen, pitää sinun ensin myydä itsesi ja saada asiakkaan luottamus.”

Lisäksi myyjän pitää tuntea paikalliset tavat, esimerkiksi miten suhtautua tarjottuun alkoholiin kulttuureissa, joissa sen juomista paheksutaan. Pahanmaisten kotipolttolaitosten lisäksi Kinnusel-

le on tarjottu jopa vaimoa osoitukseksi vieraanvaraisuudesta. Kohtelias kieltäytyminen on siis hyvä hallita.

”Kaupat voi munata tietämättömyydellä.”

Lisää sähköä maailmaan

Yrityksessä odotetaan innolla, että asiakastapaamiset ulkomailla ovat taas mahdollisia pandemian väistyessä.

Lisäpönttä myyntiin tuo vuoden alussa tehty yrityskauppa. Japanilainen energiaratkaisuja tarjoava Sumitomo SHI FW osti Woima Corporationista vähemmistöosuuden. Sumitomo lisää voimalaitosratkaisut portfolioonsa, joten kauppa voi tulla sitäkin kautta. Japanilaisyrityksen liikevaihto oli vuonna 2020 yli sata miljoonaa euroa.

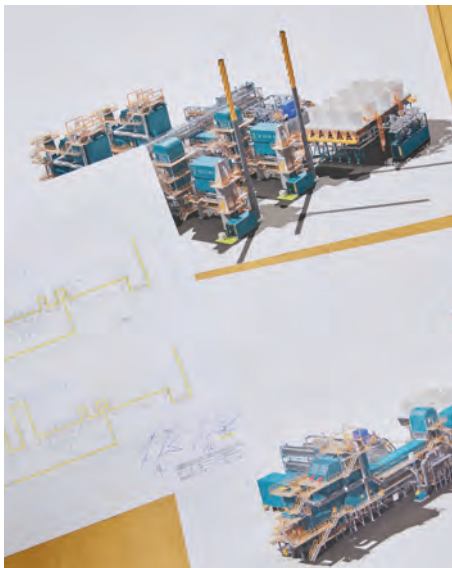
”Lähdimme pelle pelottomina liikkeelle ja toimme markkinoille radikaalisti erilaisen ratkaisun. Se, että vakavat yritykset investoivat meihin, kertoo, että olemme tehneet hyvää työtä. Taavoitteemme on kasvaa yritykseksi, joka tekee 250 miljoonaa euroa liikevaihtoa vuodessa. Tulevaisuus on kiertotalouden ekosysteemeissä, joita mekin kehitämme.”

Kinnusta ajaa vahva usko omaan tuotteeseen ja halu parantaa maailmaa. Jäteongelman lisäksi hän haluaa kirjaimellisesti tuoda valoa pimeään.

”Täytyy muistaa, että suurimmassa osassa maapalloa sähköstä on pulaa. Kun jätteestä tehdään energiaa, lamput palavat kylissä ja slummeissa. Siksi tämä on kaiken kaikkiaan valtavan hieno konsepti.” ■

SUOMALAISUUS VALTTINA | Suomalaisyrityksiä pidetään maailmalla luotettavina ja laadukkaina, Kinnunen kertoo. Pelkkä huipputuote ei kuitenkaan riitä – omaa osaamista pitää lähteä rohkeasti myymään paikan päälle, toimitusjohtaja neuvoo.

Vastaisku kaamokselle

Uunissa paahdetut mehevät päärynät saavat granolasta mukavaa rousketta ja inkiväärisiirapista lempeää potkua. Helpoaa ja herkullista!

Resepti **HANNA HURTTA**
Kuva **KIRSI-MARJA SAVOLA**

Valmista inkiväärisiirappi:

Pese inkivääri ja leikkaa pieniksi paloiksi. Laita palat kattilaan yhdessä sokerin ja veden kanssa. Keitä hiljalleen poreillen noin 20 minuuttia. Siivilöi ja anna jäähtyä.

Käsittele päärynät: Pese hedelmät ja halkaise ne. Koverra lusikalla siemenet pois. Aseta päärynät uunivuokaan ja laita jokaiselle nokare voita. Ripottele pinnalle sokeri ja kaneli. Paahda päärynöitä 175 asteessa puoli tuntia.

Rakenna annokset: Siirrä päärynät tarjoilukulhoihin ja lusikoi päälle jogurttia. Ripottele päälle runsaasti granolaa ja viimeistele inkiväärisiirapilla sekä sitruunamelissan lehdillä.

Tarvitset neljän hengen annokseen:

4 pientä päärynää
nokareen voita
1 ½ tl sokeria
¼ tl kanelia
turkkilaista jogurttia
granolaa
sitruunamelissan lehtiä

Inkiväärisiirappiin:

25 g inkivääriä
1 ½ dl sokeria
1 ½ dl vettä

Hyödynnä jämät!

Nauti loppu inkiväärisiirappi mocktailleissa tai jäätelön kera. Säilytä jääkaapissa.

Granolan, eli paahdetun myslin, voit tehdä itsekin.

**VAA SAN
SÄHKÖ**

Suomen vaasalaisinta sähköä.

**Neulo
aikui seen jal kaan
sopi va su kka pa ri
15.12. mennessä!**

Neulotaan yhdessä hyvää!

Oletko neuloosin vallassa? Kalisevatko sinunkin kotonasi sukkapuikot? Pursuaako lankakori puolivalmiita tekeleitä tai komero erivärisiä sukkia? Tiedossa on juuri sinulle sopiva hyväntekeväisyyskohde!

Lähde kanssamme kutomaan lämpimät kiitokset koko korona-ajan tärkeässä tehtävässä puurtaneille hoitoalan ammattilaisille. Keräämme nyt yhdessä asiakkaidemme kanssa lahjoitettavaksi mahdollisimman monta sukkaparia. Hyväntekeväisyyskohteeksi olemme täällä Vaasan Sähköllä valinneet Vaasan keskussairaalan ja siellä hoitotyötä tekevät. Pistetään siis puikot heilumaan ja tehdään yhdessä hyvää!

Miten?

Sujauta sukat kirjekuoreen ja lähetä ne postitse osoitteeseen

Vaasan Sähkö
PL 26
65101 Vaasa

tai tuo sukkapari
meille osoitteeseen

Kirkkopuistikko 0, Vaasa
tiistai klo 8–11
torstai klo 13–16

Haastamme samalla
mukaan koko Suomen
kaikki energiayhtiöt
tekemään saman
omalla alueellaan.

#lämminkiitos #yhdessä